Τα γηρατειά (Αρχ. Σωφρόνιος Σαχάρωφ)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 8 Δεκεμβρίου, 2016

The Old Rectory
29 Οκτωβρίου 1967

Αγαπητή Αλεξάνδρα,
Ειρήνη σ’ εσένα.

Μετά την αποστολή του τελευταίου γράμματός μου, περίμενα τη δική σου απάντηση· και αυτό είναι λίγο αντίθετο στη συνήθειά μου. Ερωτάς· «γιατί στη συνήθειά σου;». Πράγματι σχημάτισα τη γνώμη ότι μπορώ κάπως να διατηρώ σύνδεσμο και σχέσεις, να ενημερώνομαι για αγαπητούς σε σένα ανθρώπους χωρίς υπερβολικά συχνή αλληλογραφία. Για παράδειγμα, να ανταλλάσσουμε γράμματα δύο-τρεις φορές το χρόνο. Για περισσότερο δεν επαρκεί ούτε η δύναμη ούτε ο χρόνος.
Συμμερίζομαι πλήρως τη σκέψη σου ότι, **αν τα γηρατειά, η αλλαγή που σβήνει τις φυσικές δυνάμεις, δεν συνοδεύονταν από κάποια πνευματική πείρα, θα ήταν υπερβολικά βαρειά και ταπεινωτικά**. Ταπεινωτικά, γιατί ο άνθρωπος χάνει την αυθεντική ανθρώπινη αξία του, μοιάζει εν μέρει με τα άλογα ζώα. Χάνεται όχι μόνο η δράση, η ακοή, αλλά ακόμη και η ηθική του αντίληψη και η διανοητική του γρηγοράδα. Αλλά να, εγώ στοχάζομαι ότι πλησιάζει η ημέρα κατά την οποία πρέπει να περάσω την εμπειρία του θανάτου, που την περιμένω ως μια **νέα γέννηση**. Όταν ετοιμάζονται για κάποιο ταξίδι οι άνθρωποι σκέφτονται τι να πάρουν μαζί τους, που να είναι βέβαια αναγκαίο και χρήσιμο για το ταξίδι. Έτσι και εγώ σκέφτομαι ποια μορφή γνώσεως και τίνος πράγματος γνώση θα πάρω μαζί μου στο επικείμενο ταξίδι «στον κόσμο», όπως εσύ το διατύπωσες.

Απροσδόκητα για μένα, άρχισα τον τελευταίο καιρό να επιθυμώ κάποια ακόμη παράταση της ζωής μου. Αυτό είναι ανόητο, εφόσον εδώ δεν βρίσκω ικανοποίηση στις πιο πολύτιμες εφέσεις μου, με τις οποίες είναι απασχολημένη η ψυχή μου από τα νεανικά μου χρόνια, ακριβέστερα από αυτή την πρώιμη νεότητά μου. Παλαιότερα δεν επεδίωκα να παρατείνω τη ζωή μου. Αυτό ίσχυε προπαντός κατά τη διάρκεια βαρείας ασθένειας, όπως όταν είχα χειρουργηθεί, όταν πέρα από κάθε προσδοκία και των γιατρών και των φίλων, σώθηκα, ή όπως λένε «διέφυγα» τον κίνδυνο. Θυμάμαι καθαρά ότι άφησα τους άλλους να φροντίσουν για μένα, ενώ εγώ ο ίδιος ήμουν εντελώς αδιάφορος για την τροπή που θα έπαιρνε η αρρώστια μου. Δεν νομίζω, ακόμη και τώρα, ότι αυτό ήταν συνέπεια αδυναμίας τής θελήσεως μέσα στο άρρωστο σώμα. Όχι. Ήταν επακόλουθο του μακροχρόνιου στοχασμού μου για τα επερχόμενα, για εκείνα που πρέπει να περάσουμε κατά την αλλαγή της μορφής αυτής της

υπάρξεως. Και τότε σκέφτηκα: Αλήθεια, αν εμείς συνδεόμαστε με τις προηγούμενες γενιές, συνδεόμαστε και με τις επόμενες, τότε δεν θα ήταν άσχημο για μένα να φέρω σε πέρας, έστω και στο πιο μικρό μέτρο, και την πιο μικρή έστω δόση από τις πολλές ιδέες και τα σχέδια, που όλα μαζί συνωστίζονται στο νου μου. Αυτό ίσως ήρθε στον νου μου ακόμη, γιατί κατά τις δύο εβδομάδες που πέρασαν αισθάνθηκα τον εαυτό μου φοβερά αδυνατισμένο, και τα έργα που άρχισα έμειναν μόνο στην αρχική τους κατάσταση. Αν έφευγα, δεν νομίζω ότι χωρίς εμένα η ανοικοδόμηση εκείνου που ανέλαβα θα συνεχιζόταν στην ίδια γραμμή, με το ίδιο πνεύμα. Σε κάθε περίπτωση δεν ήλπιζα ότι είναι δυνατή η πλήρης σύμπτωση της προτιμήσεως των άλλων και της βασικής μου ιδέας.

(*Πηγή: Αρχ. Σωφρονίου Σαχάρωφ, «Γράμματα στη Ρωσία» – επιστολή 55, αποσπάσματα. Εκδ. Ι.Μ.Τιμίου Προδρόμου –Έσσεξ, σ. 286-287)*